«Горами нашої слави – 2013».
У поході славними вершинами Карпат.

Як уже було повідомлено, 12 липня о 06:00 розпочався восьмиденний туристичний похід «Горами нашої слави - 2013».

У похід вирушили учасники, що вважали своїм обов'язком пройтися славними вершинами Карпат. Тут у різні періоди історії України обороняли своє право на волю та українську ідею і славні опришки, і лицарі Січового Стрілецтва, і героїчні повстанці УПА. В похід, який благословили біля пам'ятника провідникові Степану Бандері в м.Стрию о.Олег Кобель та о.Юрій, вирушили любителі гір з м.Львова, Дублян, Сколе, Стрия, Моршина, сіл Великі Грибовичі (Жовківський район), Гірне, Братківці (Стрийський район), Луків (Волинська обл.), Тячів, Берегово (Закарпатська обл.). Із Дублян прибула організована група туристичного клубу «Ватра» Львівського національного аграрного університету під керівництвом досвідченого майстра спорту Юрія Самковського.

Наймолодшому учасникові походу – Тарасу Лабі лише 10 років, найстаршому – Юрію Домшину – 59.

Юрій Домшин разом з Андрієм Стронціцьким проводять групу по маршруту визначеному організаторами, а саме: Стрийською кооперативною ініціативою та кредитною спілкою «Вигода», яку представляє у поході голова спостережної ради Петро Маковський.

У **перший день** маршрут проліг через с.Довге, де учасники відвідали могилу о.Богдара Кирчіва, українського письменника та автора гімну Стрийщини «Крилець, крилець».

Далі ми пом'янули сотенного «Громенка» та його побратимів, які загинули в урочищі Бучник біля с.Танява (Болехів) в далекому 1950 році. Цей десант був відправлений із Заходу для зв'язку із проводом підпілля.

Після Хресної дороги на Ясній горі учасників походу благословив та окропив святою водою настоятель Гошівського монастиря о.Дам'ян, якому організатори подарували майку із зображенням схеми маршруту.

Згодом ми відвідали с.Витвиця, де народився Зеновій Красівський, багатолітній в'язень совєтських таборів, та Іван Марцінків – відомий пасічник в Україні і за її межами. В с.Церківна ми продовжили похід пішки. В урочищі Підцапове, де в грудні 1945 року відбувся найбільший бій сотні «Хорти» під керівництвом сотенного «Бея»

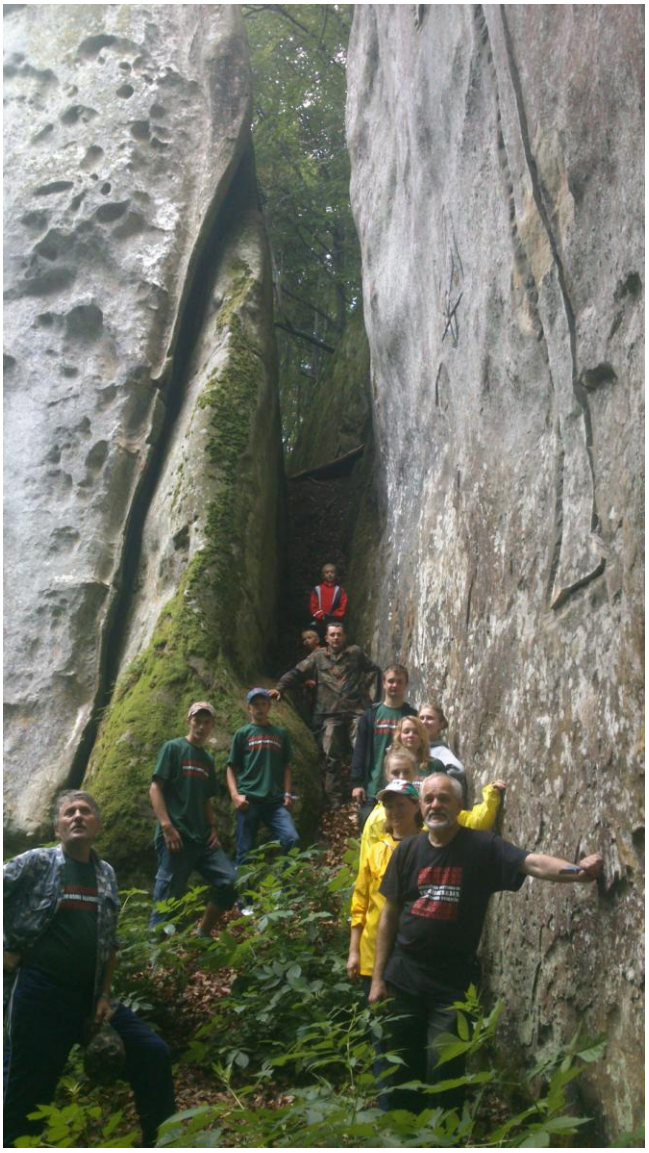

з ворожими військами НКВД, помолилися за душі невинно убієнних та вирушили в напрямі урочища «Бовкоти». Саме урочище було засмічене, і тому табір вирішили розкласти біля бункера «Дорошенка».

Відкриття табору проводили урочисто з підняттям національного стягу на дерев'яній жердині та виконанням державного гімну. Підняття прапора проводили наймолодші учасники походу Мар'ян Гошко та Тарас Лаба.

Після обіду ми відвідали бункер «Дорошенка» - провідника, який загинув у 1950 році. На бункері ми потрапили в засідку: нас атакували злі оси. На жаль, ми не змогли відповісти їм тим самим.

Під час вечірньої ватри ми познайомились ближче. Як виявилось, у нас в поході є як досвідчені професійні туристи, так і ті, хто вперше пішов у таку подорож.

Наступного дня після урочистого закриття табору ми вирушили в похід до села Липи. По дорозі завітали на кладовище в с. Слобода Болехівська, де помолилися на могилах загиблих в урочищі Підцапове та Дмитра Квецка, одного з організаторів Українського Національного Фронту (УНФ). Прикро, що на могилах партизан до сьогоднішнього дня відсутній напис. Подолавши відстань у 4 кілометри, ми підійшли до початку Хресної ходи на гору Яворина. Хресну ходу очолили отець декан Долинський Зореслав-Іван, о.Павло з Вигоди, о.Володимир з Болехова, о.Роман з с.Шевченкове, о.Володимир з с.Бубнище, о.Василь з с.Липа.

Хресна хода на гору Яворина розпочалася о 09:30. На кожній стації згадувалися священики, які в різні періоди історії національно-визвольних змагань жертовно служили своєму народові, Богу й Україні. Між стаціями завдяки гучномовцю лунали патріотичні пісні, які підтримували учасники ходи. Гучномовець допомагали також переносити учасники нашої групи Богдан Сидорак та Іван Гарбовський. На місці загибелі штабу старшинської школи «Олені» - 13 стація - було відправлено панахиду. Завершилася хода о 15:00 на 14 стації – бункері «Роберта». Після відправи панахиди виступили народний депутат України Ігор Мірошніченко та депутат Львівської обласної ради Богдан Сидорак. Він від імені учасників туристичного походу привітав усіх та закликав до розбудови економічних підвалин через кооперацію, яка була історично характерна українцям як приклад самоорганізації та стала міцним підґрунтям для руху

спротиву поневолювачам. Цього року учасниками ходи були жителі з навколишніх сіл, Львова, східних теренів України. Ввечері ми спільно з учасниками Хресної ходи сіл Бубнище, Церківна, Тяпче, міст Болехова, Дрогобича, Долини урочисто відкрили табір під вершиною гори Яворина (в районі сьомої стації). Цього разу стяг підіймали, окрім Мар'яна і Тараса, дівчатка Христина та Марічка з Бубнища. Ці юнки є представниками чисельної родини Кондрат (брати Юрко, Мирон, Роман, Зенко та сестра Оксана), а це 16 осіб з села Бубнище, які щороку беруть участь у цій Хресній ході та інших патріотичних заходах.

І знову ввечері ми спільно відбули партизанську ватру, біля якої Петро Маковський розповів про роль кооперації та поділився досвідом практичної кооперації на прикладі кредитної спілки «Вигода» та інших проектів Стрийської кооперативної ініціативи, а саме кооперативу здорового харчування «Віра», лікарняної каси, благодійного фонду «Рідня».

Співи довго лунали в горах біля Яворини. Другого дня ми пройшли 19 км. пішки.

Ранком у неділю о.Володимир відправив Святу літургію. Бажаючі змогли приступити до сповіді та прийняти Святе Причастя.

Після закриття табору наші шляхи розійшлися. Ми розпочали **третій день походу** у напрямку с.Либохора. Оскільки річки на горі Яворина не було, то з неба нас рясно кропило цілий день. Протягом всього переходу маршрут маркував учасник походу Ярослав Білан сигнальною червоно-білою стрічкою, чіпляючи її на деревах. Цього дня ми пройшли близько 25 км. через урочище Табори і о 18:30 прибули на розтаборування в урочище Клявз (біля села Либохора).

14 липня 2013 р. Табір в урочищі Клявз.

Продовження

Як уже повідомлялося раніше, на **третій день** походу наша група прибула в урочище Клявз біля села Либохора.

А напередодні на горі Яворина ми відбули партизанську ватру з любителями гір та шанувальниками партизанської слави із сіл Бубнище, Церківни, Тяпче, Княжолуки, м.Долини, Болехова, Дрогобича. Ярослав Штурмак прибув аж із Мурманська до брата Маркіяна в Церківну. Ми разом співали і вчили нові пісні. Нам сподобалася пісня "Як землю виорють гранати", яку в 1956р. записав житель с.Бубнище Івашків Мирослав, син Олекси, коли йому було 12 років. Ми, в свою чергу, подарували пісні "Ох як люблю ті наші гори ", "Скоростріл, куфайка", "Пильнуй, Україно, пильнуй".

При переході на Либохору відвідали урочище "Табори". Відрадно,що за рік тут проведено значні відновлювальні роботи: перекрито покрівлю житлової будівлі, збудовано капличку, ведуться роботи по облаштуванню кухні, промарковано трасу.

Право підняття прапора при відкритті табору в урочищі Клявз було надано Соломії Кацалай з м.Стрия,студентці Львівської національної академії мистецтв та Назарію Васевичу з с.Луків Рожищенського р-ну Волинської області, студенту Львівського національного аграрного університету (ЛНАУ), що знаходиться в Дублянах.

Ватра зігріла всіх після дощового дня. З об'єктивних причин із походу відбули Тарас Лаба разом з батьком Олегом та Маркіян Гошко разом з батьком Маркіяном.

На згадку про похід наймолодшим Тарасу та Маркіяну було вручено книжки Богдани Світлик «Михайлик» та «Євген Коновалець - творець ОУН» Ярослава Сватка,які нам перед походом подарував Зеновій Карпінський.

Четвертого дня ми вирушили в с. Либохора, де на краю села облаштовано пам'ятний знак на честь загиблої Богдани Світлик - "Долі". Разом з нами молився і Володимир Прадід, який ще минулого року знайшов своє рідне село на схемі маршруту. Володимирові ми подарували спецвипуск газети "Сила Громади", де описано похід 2012 року, та подарунок від КС "Вигода". Оскільки Володимир любить читати, домовилися, що наступного походу ми подаруємо йому бібліотечку.

З Либохори ми переїхали до с.Головецко, де здійснили підйом на прославлену гору Маківка. "Їх смерть життя розбудить у народу, борні початок це, а не конець" - такі слова Івана Франка виписані на стенді Пантеону Січовим Стрільцям, куди щороку приходять тисячі небайдужих до нашої історії, до розбудови та прослави української ідеї.

Далі наш шлях проліг до Тухлі, де ми зробили зупинку біля Франкової криниці. В Гребеневі ми проїхали по вул. Зеленій. Цього разу водій зробив нам велику послугу. Ми під'їхали гірською дорогою до урочища Яровищі, минувши крутий підйом на Зелемінський хребет. Всі учасники походу склали найщиріші вітання п.Юрію, який значно облегшив нам подолання цього маршруту. Ми продовжили похід по Зелемінському хребту і о 16.00 вже були на горі Кудрявець. Чудові краєвиди з цієї гори сподобалися всім учасникам походу. Незабаром ми були уже на горі Лопата , де після молитви біля пам'ятного хреста , що встановлений на прославу воїнів сотні "Різуна", які боролися тут у липні 1944 року, розклали табір біля джерела. Чисте джерело на цій гірській вершині - одне з чудес природи Карпат. Право підняття прапора на горі Лопата випало студентам факультету будівництва та архітектури Владиславі Ванік та Наталії Єршовій, уродженцям сонячного Закарпаття.

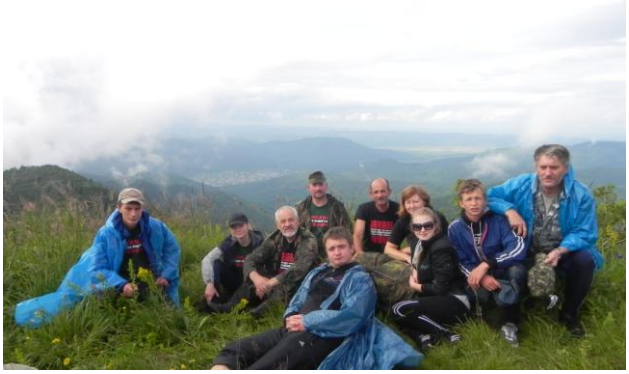

Вночі та вранці знов періщив дощ, але це не вплинуло на загальний настрій учасників походу. Після такої зливи, яку ми пізнали у третій день походу, нам уже нічого не було страшно.

На горі Лопата ми обмінялися думками щодо корисних порад про похід. Неперевершеним щодо порад був Юрій Домшин. Його саморобні "мушлі" - вертикальні двохлітрові "пушки" з нержавіючої сталі для швидкого приготування чаю, допомагали зігріватися нам за лічені хвилини. Черевики туристичні "вібрами", пояс для пляшки з водою, наплечники «Терра», підколінки-бахіли, дощовики "Панчо", рогачі на перекладини для казанків, пила-ланц, сідельце-віяло і багато інших речей від усіх учасників походу стануть у пригоді для наступних відвідин гір. На радість усім нам, Юрій , нарешті, вранці знайшов миску і горнятко, які лежали під наметом. Ми ж напередодні діставали його за це, шукаючи начиння. Тут ми вперше за порадою провідника Юрія усі дружньо сказали після закриття табору "Дякуємо цьому містечку. Дай Боже не останній раз ". Із гаслом, теж від Юрія, "Вперед рахіти на Стамбул" **на п'ятий день** походу о 11.00 ми покинули гору Лопата. Схилом гори Мутна, яку місцеві жителі називають "Буда", вийшли до гори Хом, що була на лінії фронту як в першу, так і в другу світові війни. Після короткого перепочинку в районі с.Сукіль, з появою так довго очікуваного СО-НЕЧ-КА, ми вирушили польовою дорогою на с. Труханів. На перетині доріг між селами Кам'янка та Сукіль бачимо "Петрівник" – спеціально викопаний у землі стіл, де відзначали свято Петра місцеві пастухи. О 16.00 ми розмістили табір в урочищі Черлени біля гори Ключ. Насамперед, що ми зробили, це розкидали усі свої речі для просушення сонечком. Вийшов собі такий своєрідний туристичний «секонд-хенд». По дорозі до табору усі учасники доклалися до збирання грибів.

Такої смачної багатої грибової вечері ми напевно ще не пробували і в домашніх умовах. Необхідно зазначити, що шеф-кухарями в поході були неперевершені Вікторія Коцур зі Стрия та Юрій Самковський. Після дощових днів на горі Ключ прийшло блаженство для душі і тіла. Право підняття прапора в таборі на горі Ключ випало Юрію Домшину — "Цяпці". Це псевдо відповідає йому за характером та манерою поведінки. А його гасла "Цьвоки з неба не падають", "У гори лечу птахою, а з гір черепахою", "Не завжди треба бути мудрим" тримали добрий тонус товариства. Вночі нам заважали спати лиси, які брехали на скелях.

На шостий день походу о 09.00 ми піднялися на гору Ключ до могили, яку впорядкувало Львівське студентське братство 30.07.89 року. «Тут спочивають сини українського народу стрільці січовії» - перші жертви, які полягли в боротьбі після утворення Легіону УСС у м.Стрию — дев'ять старшин, два четарі, два вістові (02-04 листопада 1914р.)

Напис на таблиці:

Земний уклін Вам,
Хто відстояв
Свій вік, свій дім,
Свій чесний хліб...
Хто у страшній порі
Зберіг для нас
Дзвінкі Карпати
І мову голубу зберіг .

Після молитви та спільних фотосесій, ми пройшлися до велетенської скельної гряди, де наш "Цяпка" показав печери, які іще потребують вивчення, і особливо скельну гору "Вірності". По дорозі вперше зустріли "господиню" гір, яка мирно грілася на сонечку і не зважала на нашу появу, тримала поставу для фото. О 12.00 ми закрили табір і вирушили в дорогу до скель Довбуша. Година ходи предвічним буковим лісом - і ми біля гірського озера, з якого витікає потічок до села Буковинець, а далі впадає в річку Сукіль. На озері Андрій Стронціцький показав майстер-клас плавання на плоті, за що й отримав псевдо "Водяний". Тут з нами розпрощався друг Василь Токар на псевдо "Зв'язковий", який вирушив до свого рідного села Сукіль. Хорунжий ще в роки Рядянської Армії , майстер на всі руки, зав'язував-кріпив нашу щоглу під прапор. Ну а те, що йому прийшлося провести ремонт (зашивати) взуття учасникам походу ще раз підтверджувало, що це справжній "Зв'язковий". Відомі афоризми "Зв'язкового" такі як: "Я за службу стільки вівсяної каші переїв, що мені встидно коням в очі дивитися"; " У мене шлунок , як в радіатора Урала - 48 літрів". Після 3-х годин походу, йдучи буковими лісами, галявинами із суцвіття гірських трав та квітів, ми дібралися до скель Довбуша та разклали табір неподалік криниці, трохи нижче каплички. Право підняття прапора в таборі було надано Юрію Самковському, старшому викладачу кафедри фізичного виховання ЛНАУ, якому ми дружно присвоїли псевдо "Довбуш" та Вікторії

Коцур — завідуючій терапевтичним відділенням Стрийської міської поліклініки. Вікторії ми визначили псевдо “Кума”. В партизанській шпитальці в урочищі Марина біля села Лужки працював лікар на псевдо “Кум”. За професією і обов'язками це підійшло Вікторії.

Окрім того, Кума завжди добре вміла готувати страви та пригощати. Юрій, досвідчений турист з 30-літнім стажем, об’їздив у туристичних мандрівках майже усі гори на теренах колишнього Союзу, а в 1990 р вперше підняв національний український стяг у бухті Жировська на Камчатці. Маючи багаторічний досвід, вони й стали нашими порадниками, вчителями в поході. Вечеря на скелях Довбуша була королівська: суп-харчо за рецептами кращих грузинських кухарів та українського гурмана п.Юрія і макарони із чудовою грибовою приправою, над якою ворожили всі дівчата. Нарешті хлопці із ЛНАУ почали співати “Ох, як люблю ті наші гори”, улюблену пісню старшинської школи “Олені”. Подякувавши традиційно цьому місцю, ми **на сьомий день** походу вирушили в напрямку села Труханів, де вже чекав наш перевізник п.Юрій із Соломією Кацалай, яка знову повернулася в табір, бо змушена була відлучитися з походу на два дні за сімейними обставинами. Через 50 хвилин ми прибули до водоспаду на річці Кам'янка. Далі наш шлях проліг до могили князя Святослава і села Коростів, де ми знову попрощалися із водієм та вирушили пішки на Парашку — нашу десяту вершину, до якої ще треба йти і йти.

18 липня 2013р., село Коростів.

Завершення

Ми продовжили нашу подорож дорогою в Коростів між охайними будиночками до краю села. На краю села повернули направо і вздовж потічка Красний розпочали підйом до нашої десятої вершини на маршруті “Горами нашої слави”. На початку, зліва, побачили залишки мосту вузькоколійки, яка в довоєнний час тут існувала і працювала. Час від часу нашу дорогу перетинали гірські потічки з чистою джерельною водичкою. За годину походу ми підійшли до мисливського будиночку, в якому відпочивали любителі гір з м.Жешув (Польща), які уже побували на Парашці, а перед тим на Говерлі. На галявині поруч розкинулося море цвіту дев'ятисилу. Незабаром ми повернули вліво і по крутій стежці догори почали сходження на Парашку, яку ми бачили усі ці дні здалеку. Перед самим верхом зустріли туристів із наших країв - дві молоді сім'ї - Олега й Уляну Коцур зі Стрия та Тараса і Наталю з Тернопільської області, які нещодавно побралися. Ми, звичайно, взяли їх у “полон” і продовжили маршрут спільно. Через 2,5 годин нашого походу нарешті досягли вершини. На самій вершині помолилися біля величного пам'ятного хреста, який встановила “На славу Богу” молодь Сколе і Самбора в 1999р. Чудові краєвиди з гори Парашки в сонячний день тішили око та звеселяли душу. Не менше часу потрібно було нам, щоб спуститися західним схилом гори до водоспаду Гуркало. Коли проходили мішаний ліс, перетнули гору Діл з чудовими галявинами наповненими травами та квітами.

Табір ми розклали нижче водоспаду на Великій річці, поближче до села Корчин. Традиційно відкрили табір з підняття державного стягу. На цей раз його піднімали Крупин Степан з Дублян та Васевич Олег з Волині — обидва студенти ЛНАУ. Святковою вечерею та ватрою завершився наш сьомий день походу. Нас радувало те, що, річка була поруч. Взагалі значення води в поході є дуже важливим. Наш лікар "Кума" час від часу готувала збалансований напій для організму - натуральну суміш на рослинних екстрактах в концентрованому вигляді, щоб відновити мінералізацію. На **восьмий день** походу ми о 8.00 вирушили до бункера головного осередку пропаганди ОУН і УПА (ГОСП).

Рухаючись вздовж Малої річки, через дві години досягли місця призначення. Ми розчистили місце в потічку, посмакували водичкою, згадали в молитві тих, хто впав у боротьбі за нашу Вітчизну і вирушили назад вздовж Малої річки. За 40 хв. ми звернули ліворуч і перетнули гору Кичера, а за годину були вже біля могили "Корчака". Часу було вдосталь і тому, ми попрямували до водоспаду Гуркало. Так ми взяли останній природній об'єкт на маршруті - Гуркало. Весь час ми звіряли свій графік походу з минулорічними записами, які старанно нотувала Олеся Климець з Дашави. Після обіду та закриття табору о 14.00 ми вирушили до Корчина, де на краю села зробили пам'ятні світлини

під кінець маршруту. В Народному домі, нас уже чекала "Дарка", яка вручила кожному учасникові походу книжку про бункер ГОСП "І стали нам ті наші гори твердинею у лютий час". Книжки отримали також Маркіян та Тарас, які теж зустріли нас у Народному домі. Петро Маковський та Іван Гарбовський організували перегляд світлин про похід та передали учасникам раздаткові матеріали, пов'язані з діяльністю Стрийської кооперативної ініціативи. Дарії Малярчин п.Петро передав майки для внуків. Після цього ми відвідали місцевий цвинтар, де помолилися на могилах воїнів УПА та відомого репресованого художника Івана Хандона.

Похід завершився. Думаю, що наступного року до нас приєднається студентська молодь і з інших вузів Львова, Івано-Франківська та Києва. Минулого року повністю маршрут подолали 5 учасників. Цього року — десять, а мріємо про сотню. Втомлені, але щасливі роз'їжджалися учасники походу по домівках з вірою, що зустрінуться знову.

20 липня 2013 року, м.Стрий.
Богдан Сидорак, керівник походу.

PS

Наш похід відбувався в рамках відзначення Року родини Нижанківських. 21 липня гості зі Стрийщини відвідали с.Бринь (Галицький район, Івано-Франківська обл.), де поховані батьки о.Остапа Нижанківського. Переважали парафіяни с.Великі Дідушичі під керівництвом пароха о.Михайла. Серед учасників були сільські голови с.Завадів п.Михайло Щудло та с.Великі Дідушичі п.Олексій Ілик. Районну Раду представляв радник голови Юрій Вільшинський. О 11.30 розпочалася Свята Літургія в новому храмі Петра і Павла. Разом з о.Михайлом відслужив службу і місцевий парох о.Роман. Потужний спів чоловічого хору "Журавлі" під керівництвом Василя Стельмаха радував усіх учасників літургії. А розпочалася служба з душевної пісні "Як гарно у Храмі Твоїм, Богородице"

Після служби усі разом вирушили до старого Храму — Святого Миколая, де взяли церковні речі і відправилися на цвинтар. Вперше за сто років громада села, де служив о.Йосиф Нижанківський, відвідала могилу свого пароха. Всі виступаючі дякували жителям с.Бринь за те, що вберегли могилу. Цього дня дуже багато співалося "Многая літа" і співалося легко, з пошаною та прославою тих, хто доклався до цього дійства. Після обіду в Народному домі було продемостровано фільм Богдана Нагайла про Ірину Яросевич (Ярину Богданську), внучку о.Йосифа, дружину польського генерала Андерса, яка своєю діяльністю прославила українську та польську культури. На завершення Петро Маковський передав для бібліотеки села цінний набір книг, пов'язаних з історією розвитку кооперативного руху та національно-визвольних змагань. Учасники зібрання спільно вивчили та виконали пісню "Як землю виорють гранати", яка була записана на горі Яворина під час туристичного маршруту "Горами нашої слави".

По дорозі додому я разом з Петром Маковським заїхав у село Рівня Рожнятівського району. Попередньо нам було відомо, що в цьому селі з 1899 по 1913 р. служив о.Теофіл — рідний брат о.Йосифа. На старому кладовищі розшукуємо могилу. Звернули увагу на повалений надгробний пам'ятник. Розвертаємо одну з частин і читаємо напис: "Ту спочиває Р.Б. ЄР. Теофіль Нижанковський. Уп. 11.11.1913." Так символічно в день молитви на могилі отця Йосифа ми встановили поховання ще одного представника цієї славної родини. І цю новину хочемо донести до всього загалу.

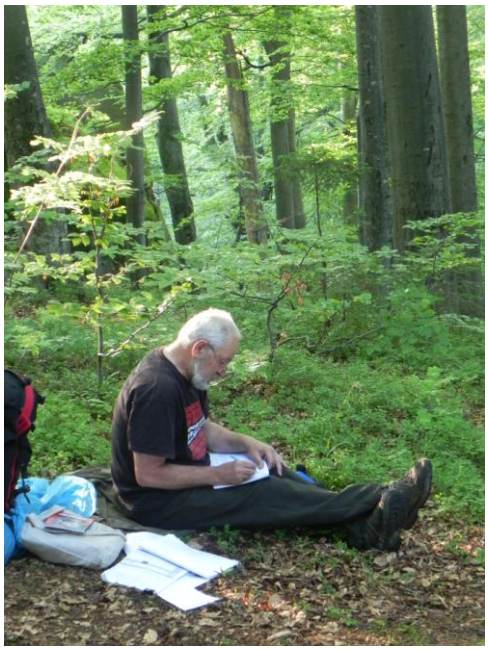

Повний набір світлин із походу ось тут:
https://plus.google.com/u/1/photos/106982270276661933583/albums/5900546754175171809

ЯК ЗЕМЛЮ ВИОРЮТЬ ГРАНАТИ

(виконується на мотив грузинської народної пісні “Суліко”)

Як землю виорють гранати
І знов буде новий засів,
Жнива побачите, дівчата,
нас партизанських косарів.
***
На грудях кулеметна стрічка,
В руках граната і наган
Не дармо тобі, дівчино, сниться,
Що милий твій пішов до партизан.
***
І шкода сліз, і шкода жалю,
Бо ти лишилася сама.
Для себе знайду кращу кралю,
Ця краля пишна — це війна.
***
Війна – палкая рум'яниця
За смерть дає свою любов.
Надармо тобі, дівчино, сниться,
що вернусь я живий й здоров
***
Останешся сама в хатинці,
І пісню цю співатимеш сумна.
Тихенько стиха хтось стукоче
Вночі до твойого вікна.
***
Там кінь стоїть, гризе вуздечку.
Піди спитай його сама,
Чого на його сіделечку
Твойого милого нема.
***
Твій милий десь далеко в лісі
Лежить в терновому вінку.
Згадай його хоч раз у пісні
У ясний вечір у садку.
***

А другий милий, як спитає,
Про кого пісня ця сумна,
То не скажи, нехай не знає,
Цю тайну знаєш ти одна.

Записано в Івашківа Мирослава (записав у с. Бубнище 1956р., коли мав 12 років), сина Олекси з с. Бубнище 14.07.2013р. на горі Яворина, під час туристичного походу “Горами нашої слави 2013”.